

рекомендацій та процесуальних обов'язків правоохоронних органів.

1. Мінімальні стандартні правила ООН, які стосуються справляння правосуддя щодо неповнолітніх (Пекінські правила) від 29.11.1985 р. URL:Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_211.

2. Павлюк Н.В. Проблеми підготовки до допиту неповнолітніх. Проблеми законності. 2008. № 93. С. 175–178.

3. Блінова Г. О. Державний контроль за дотриманням законодавства про захист персональних даних. Право і суспільство. 2014. № 6.1. С. 68-74. URL:http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pis_2014_6.

Мармута Олександра,
слухач магістратури МП-ПД-921

Даценко Дмитро,
слухач магістратури МП-ПД-921

Кононець Віта Петрівна,
доцент кафедри адміністративного права, процесу та адміністративної діяльності Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

ДИТИНА – УЧАСНИК ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ

Провадження у справах про адміністративні правопорушення – це нормативно врегульована діяльність Національної поліції, інших уповноважених законом суб'єктів по реагуванню на адміністративний проступок шляхом застосування адміністративної відповідальності, а також попередження протиправної поведінки.

Загальним суб'єктом адміністративної відповідальності є фізична осудна особа, яка досягла віку 16 років.

Існують певні особливості адміністративної відповідальності двох груп суб'єктів: неповнолітніх осіб (тобто осіб віком від 16 до 18 років) та на військово-вослужбовців та інших осіб, на яких поширюється дія дисциплінарних статутів.

Розглянемо особливості відповідальності осіб віком від 16 до 18, які полягають у тому що дільничний офіцер поліції не має права накладати адміністративні стягнення на таких осіб. Справи щодо адміністративних правопорушень, які вчинені неповнолітніми розглядаються виключно судом (стаття 221 КУпАП).

За вчинення адміністративних правопорушень до неповнолітніх у віці

від шістнадцяти до вісімнадцяти років можуть бути застосовані *заходи впливу* відповідно до статті 24-1 КУпАП:

- 1) зобов'язання публічно або в іншій формі попросити вибачення у потерпілого;
- 2) попередження;
- 3) догана або сувора догана;
- 4) передача неповнолітнього під нагляд батькам або особам, які їх замінюють, чи під нагляд педагогічному або трудовому колективу за їх згодою, а також окремим громадянам на їх прохання.

Такі заходи впливу застосовуються виключно судом. У тому разі, коли вчинення особами віком від шістнадцяти до вісімнадцяти років адміністративних правопорушень, передбачених статтями 44, 51, 121-127, 130, 139, частиною другою статті 156, статтями 173, 174, 185, 190-195 КУпАП, вони підлягають адміністративній відповідальності на загальних підставах.

Наприклад, дільничний офіцер поліції зупинив двох осіб, які вчинили адміністративні правопорушення за які накладати стягнення має право сам поліцейський. Одному правопорушнику 17 років, а іншому – 19. Щодо першого порушника (17 років) дільничний офіцер поліції зможе лише скласти протокол за порушення і направити його до суду. Щодо другого порушника (19 років) дільничний офіцер поліції має право винести постанову про накладення адміністративного стягнення і притягнення до адміністративної відповідальності.

У разі затримання неповнолітнього, поліцейські обов'язково повідомляють його батьків або осіб, які їх замінюють. У протоколі про адміністративне затримання зазначається час, дата повідомлення, кого повідомлено і в який спосіб. За неможливості поінформувати родичів та в разі відмови затриманої особи надати інформацію для їх повідомлення про це робиться відповідний запис затриманої особи та посадової особи, яка склала протокол про адміністративне затримання, із зазначенням поважних причин.

Учасниками провадження є також *законні представники та представники*, статус яких визначається статтею 270 КУпАП. Відповідно до закону, інтереси особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, і потерпілого, які є неповнолітніми або особами, що через свої фізичні або психічні вади не можуть самі здійснювати свої права у справах про адміністративні правопорушення, мають право представляти їх законні представники: батьки, усиновителі, опікуни, піклувальники.

Законні представники та представники мають право: знайомитися з матеріалами справи; заявляти клопотання; від імені особи, інтереси якої вони представляють, приносити скарги на рішення органу (посадової особи), який розглядає справу.

Вчинення адміністративного правопорушення неповнолітньою особою вважається пом'якшуючою обставиною під час провадження у справах про адміністративні правопорушення, а втягнення неповнолітнього в правопо-

рушення – обтяжуючою обставиною для повнолітнього правопорушника.

Таким чином, головними проблемами, які виникають в Україні при здійсненні захисту прав та інтересів дітей, відсутність регламентованої державної політики у сфері захисту прав дитини, оскільки законодавство має більш декларативний, ніж практичний характер.

В Україні ще не напрацьовано чіткого механізму забезпечення реалізації та контролю за виконанням норм законодавства, що стосуються захисту прав дитини.

1. Конвенція ООН про права дитини. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_021.

2. Керівні принципи Комітету Міністрів Ради Європи щодо судочинства, дружнього дитині. URL: http://www.coe.int/t/dghl/cooperation/econom-iccrime/trafcking/projects/tres/Guidelines_cChild_Friendly_Justice_Ukr.pdf

3. Про затвердження Змін до Інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України: наказ МВС України від 25.06.2020 № 488. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0738-20#Text>

4. Закон України «Про Загальнодержавну програму «Національний план дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини» на період до 2016 року» від 05.03.2009 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1065-17>

5. Алгоритм роботи працівників Національної поліції з іншими суб'єктами, що здійснюють заходи щодо захисту дітей, які постраждали від насильства» для використання в роботі навчального полігону «Кризова кімната, дружба до дитини»//Методичні рекомендації//Бахчев К.В., Кононець В.П., Павлова Н. В., Плетенець В.В., Рогальська В.А., Зімбаровська М.О., Гаркуша А.Г. Вид: Імпакт.Дніпро.- 2020. С.135

Мельник Оксана,

доцент кафедри кримінального процесу
Національної академії
внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

Попович Мирослав,

здобувач Національної академії
внутрішніх справ

ДОПИТ НЕПОВНОЛІТНЬОГО ПОТЕРПЛОГО У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ: СИНЕРГЕТИЧНИЙ ПІДХІД

Актуальною та складною проблемою в Україні є девальвація людських цінностей, що тягне за собою стрімке зростання рівня загальної злочинності. На фоні такого сплеску очевидним стає факт росту злочинності як що-